

AFRIKAANS HUISTAAL: VRAESTEL II

Tyd: 3 uur

100 punte

LEES ASSEBLIEF DIE VOLGENDE INSTRUKSIES NOUKEURIG DEUR

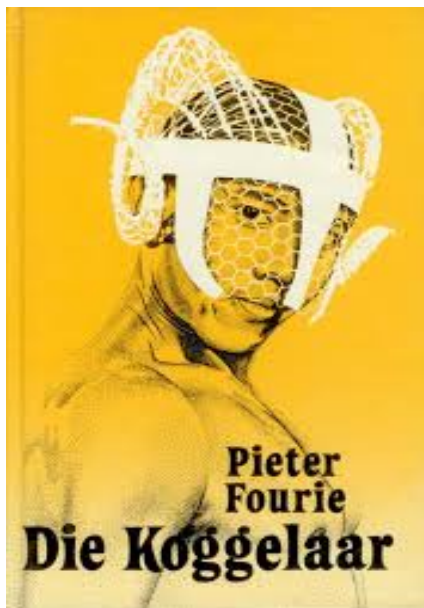
1. Hierdie vraestel bestaan uit 7 bladsye. Maak asseblief seker dat jou vraestel volledig is.
 2. In hierdie vraestel is daar TWEE afdelings:
 - Afdeling A: Letterkunde (Drama en Prosa)
 - Afdeling B: Transaksionele Skryfwerk
 3. Beantwoord twee vrae uit Afdeling A en twee vrae uit Afdeling B.
 4. In Afdeling A is daar een dramavraag (Vraag 1) wat jy moet beantwoord en vier prosavrae (Vraag 2, 3, 4 en 5) waarvan jy slegs een moet beantwoord.
 5. In Afdeling B moet jy die eerste vraag (Vraag 6) beantwoord. Daarna moet jy óf Vraag 7 óf Vraag 8 beantwoord.
 6. Lees die instruksies by elke vraag noukeurig deur sodat jy presies weet wat van jou verwag word.
 7. Nommer jou antwoorde presies soos die vrae op die vraestel genommer is.
 8. Begin elkeen van die vier vrae boaan 'n nuwe bladsy in jou antwoordboek.
 9. Let op die puntetoekenning van die verskillende vrae en beplan jou tyd daarvolgens.
 10. Skryf netjies en duidelik leesbaar.
 11. Skenk aandag aan taalversorging.
-

AFDELING A LETTERKUNDE**DRAMA****VRAAG 1 DIE KOGGELAAR (Pieter Fourie)****Instruksies**

- Hierdie vraag is verpligtend.
- Hoewel dit nie bepunt sal word nie, is deeglike beplanning uiters belangrik.
- Die vraag bestaan uit 'n stelling oor die drama waarop jy in 'n mini-essay betogend moet reageer.
- Jou inleiding moet duidelik aantoon of jy met die stelling saamstem of nie en ook jou hoofargument verwoord.
- Ondersteun jou stellings deurgaans met verwysings na en/of aanhalings uit die teks.
- Jou gevolgtrekking moet terugverwys na jou argument en 'n duidelike slotsom gee.
- Bring die woordtal (ongeveer 400 woorde) onder jou mini-essay aan.
- 'n Nasienmatriks sal vir die assessering van jou mini-essay gebruik word.

'n Nuwe voorblad is vir die 2018-uitgawe van Pieter Fourie se drama *Die Koggelaar* ontwerp. Waar die karakter Knaplat in die vorige uitgawe (A) op die voorblad gepryk het, is daar nou 'n skilpad op 'n gruispad in die Karoo (B).

(A)

(B)

Stelling

Die karakter **Knaplat** speel eintlik 'n **minder belangrike rol** in die drama *Die Koggelaar* en hy dra nouliks by tot die **uitspeel van Boet se verontskuldiging van sy liefdeloosheid teenoor sy medemens, sy diere en die aarde self**. Deur **sy inmenging as 'n stoetram** wat met die hoofkarakter, Boet Cronjé (wat reeds dood is), kan praat, trek hy die aandag van die sentrale temas af.

In jou slot moet jy duidelik aantoon of Knaplat ooit sy plek op die voorblad van die eerste uitgawe (1988) verdien het en of die tweede uitgawe (2018) daarom 'n meer gepaste voorblad vir hierdie drama is.

[30]

PROSA

Instruksies vir prosavraag

- Twee vrae word oor elk van die twee voorgeskrewe romans gestel waarvan jy slegs een vraag moet beantwoord:
Óf Vraag 2 óf Vraag 3 (oor *Die Verevrou* – Jan van Tonder)
Óf Vraag 4 óf Vraag 5 (oor *Die Dag van die Lord* – Johan Kruger)
- Hoewel dit nie bepunt sal word nie, is deeglike beplanning uiters belangrik.
- Jou literêre opstel moet beredenerend van aard wees.
- Jou inleiding moet reeds duidelik aantoon wat die uitgangspunt(e) van jou opstel is.
- Ondersteun jou stellings deurgaans met verwysings na en/of aanhalings uit die teks.
- In jou gevolgtrekking moet jy terugverwys na jou hoofargument en telkens die verwagte inhoud, soos aangedui by elke vraag, aanspreek.
- Bring die woordtal (ongeveer 600 woorde) onder jou literêre opstel aan.
- 'n Nasienmatriks sal vir die assessering van jou literêre opstel gebruik word.

VRAAG 2 *DIE VEREVROU* (Jan van Tonder)

In die roman *Die Verevrou* word verskeie **motiewe** gebruik om die ooreenkomste tussen Liora en Candice se lewens te teken. **Liora se skoppelmaai** en **Candice se stelte**, asook al twee vroue se noue verhouding met **volstruisvere**, dra by tot die kompleksiteit van verskeie temas in die verhaal.

Beredeneer in 'n literêre opstel hoe **die ontwikkeling van drie motiewe** bydra tot die sentrale tema van **buitestanderskap** en die uiteindelijke **onwaarskynlike vriendskap** tussen dié twee vroue.

In jou gevolgtrekking moet jy aantoon hoe die **motiewe** wat jy aangespreek het en die sentrale **tema van buitestanderskap vir beide vroue** by die **slot van die verhaal** aansluit.

[30]

OF

VRAAG 3 *DIE VEREVROU* (Jan van Tonder)

In *Die Verevrou* soek Jan van Tonder die **traumatiese verlede** van twee jong vroue op. Beide vroue het **komplekse verhoudings in hulle lewens** en **sukkel om die houvas** wat hierdie mangedomineerde verlede op hulle het, **te ontsnap**.

Beredeneer in 'n literêre opstel of Liora en Candice dit regkry om teen die **patriargie op te staan** deur die invloed van en hul verhouding met **twee karakters in elkeen se lewens** as uitgangspunte te gebruik.

In jou gevolgtrekking moet jy aantoon of dié **twee vrouekarakters daarin slaag** om die **houvas van die verlede te ontsnap**.

[30]

OF

VRAAG 4 **DIE DAG VAN DIE LORD** (Johan Kruger)

Lord Kitchener se Anglo-Boereoorlog het Andries Fourie se lewe verbrysel: hy was tien toe hy moes toekyk hoe die Kakies sy pa se pastorie afbrand en sy kleinboet om die lewe bring. Hierna het die konsentrasiekampe by Standerton en op Ceylon die lot van sy sussie en sy ouers bepaal.

[Rugteks: Kruger, J. *Die Dag van die Lord*. 2015]

In *Die Dag van die Lord* herroep Johan Kruger die uiters **gewelddadige en pynlike geskiedenis** van die Anglo-Boereoorlog.

Beredeneer in 'n literêre opstel hoe Andries Fourie se siening van **vergelding en vergifnis** gedurende die verhaal **meer gekompliseerd** raak. Verwys in jou opstel na **die titel** asook **Andries se verhouding met DRIE karakters** wat 'n invloed op sy begrip van wraak, aandadigheid en versoening het.

In jou gevolgtrekking moet jy aantoon of die **geleentheid tot vergelding** waarna hy sy hele lewe lank uitsien, vir Andries enigsins **berusting** bring.

[30]

OF

VRAAG 5 **DIE DAG VAN DIE LORD** (Johan Kruger)

Met sy "onthougoed" en sy "oorlogsdokumente" altyd naby, hou Andries Fourie sy persoonlike verlies en die kollektiewe ervarings in die konsentrasiekampe vars in sy gemoed. Verskeie ander motiewe soos **die stoep rondom die pastorie** in Bethal, **die wind** en **die gerubs** in die vrede van St. Martin se kerk dra verder by tot die ontwikkeling van die spanningslyn in die roman.

Beredeneer in 'n literêre opstel hoe **die ontwikkeling van DRIE motiewe** bydra tot die uitbeelding van veral die **interne konflik** wat Andries Fourie ervaar.

In jou gevolgtrekking moet jy aantoon hoe die **motiewe** wat jy aangespreek het, uiteindelik bydra tot die **slot van die verhaal**.

[30]

60 punte

AFDELING B TRANSAKSIONELE SKRYFWERK**VRAAG 6 VERPLIGTE VRAAG – KOERANTBERIG**

Die verslaggewer wat uitgestuur is om 'n berig oor 'n busongeluk te skryf, het onverwags siek geword en jy word gevra om die berig te skryf. Gelukkig het sy haar kriptiese notas op haar lessenaar gelos.

- *Bus het om 6:47 vm. binne-in huis vasgery/ingery? Rivierstraat 14, Sonophoogte (naby die Wimpy)*
- *Omgewing: styl afdraande (het die remme ingegee?), stopstraat (rivier aan ander kant van ry huise). Gewone roete: moes regs draai.*
- *"Ons was nog besig om pap te eet toe ons hierdie verskriklike slag hoor! My pa het onder die tafel ingespring en toe ons weer sien staan die bus in ons eetkamer en die oom lê op ons tafel. Jislaaik, hy het gebloei, Tannie!" – Jack Pieterse (10 – Gr. 5 in Sonop Primêr)*
- *Busbestuurder ernstig beseer (bewusteloos!) – ambulans het kom haal (Sonstraal Hospitaal).*
- *Polisie het saak geopen – waarvoor? Roekelose-/dronkbestuur/sabotasie/busmaatskappy nalatig? (Bel Bettie by polisiestasiel!)*
- *"Ons het nog so lekker gesit en blokkiesraaisels invul – ja, ons is 'n klomp wat dit hier vroegoggend almal saam op die bus doen op pad werk toe – en toe voel ons net hierdie vreeslike geskud en toe 'n stamp. My fles koffie het nog teen Dawie (Bruwer) se kop te lande gekom ... Die arme gesinnetjie het almal hulle borde gegryp. Ons klomp op die bus het gelukkig nie regtig seergekry nie. So paar bloukolle en bietjie geskrik, ja!" – Martie Bosman (56) – werk by Van Schoor en Vennote (prokureurs?)*
- *"Ek kan sweer ek kon drank op die man se asem ruik, al het hy net daar gelê en bloei oor my spek en eiers. My kinders kon dood gewees het!" – mnr. Fanie Pieterse (44) – bankbestuurder by ABSA.*
- *4 gesinslede en huishulp: Pa – Fanie, Ma – Anette (baie geskok – was in kombuis tydens voorval), Jack (10), Klein-Faan (4), Cynthia Palse/Apolis/ Paulis (?) – huishulp*
- *Busbestuurder: almal praat van Frikkie (in sy 50's?/van ? – bel busmaatskappy!)*
- *13 mense in bus – almal op pad werk toe?*
- *"Ek is soooo bly – ek hoef nie kleuterskool toe te gaan vandag nie. Ek kan heeldag TV kyk en op my swaai speel!" – Klein-Faan Pieterse*
- *Cynthia: "Ek ken Oom Frik al vandat ek my verstand gekry het. Hy was altyd so 'n gawe man! Hy het mos altyd so gesukkel met sy hart. Haai! Het die oom nie miskien 'n heart attack of iets gehad nie?"*
- *Busmaatskappy: Sonsoekerbustienste*

OPDRAG

Bestudeer die notas (hierbo) deeglik en skryf dan die voorbladberig vir môre se uitgawe van *Die Kroniek*.

Belangrik:

- Gee jou berig 'n prikkelende hoofopskrif/kop.
- Daar sal ook 'n foto van die ongeluk saam met jou berig verskyn. Skryf die byskrif (minder as 10 woorde) by hierdie foto onderaan jou berig en merk dit duidelik as volg: **BYSKRIF**.
- Jy moet self besluit op die volgorde van die feite en aanhalings (moenie meer as twee aanhalings in jou berig gebruik nie).
- Gebruik jou eie diskresie: Sommige van die notas sal nie in 'n koerantberig gebruik kan word nie. Die aanhalings hoef ook nie volledig gebruik te word nie. Sommige inligting moet nog opgevolg word. Jy kan self besluit oor die respons wat jy gekry het.
- Jou berig moet ongeveer 250 woorde lank wees. Dui jou woordtal onder jou teks aan.

[20]

BEANTWOORD VRAAG 7 of VRAAG 8.

(A)

Maak nuwe vriende langs die dam by die
WOLWEFONTEIN-KAMPEERTERREIN

TIPE AKKOMMODASIE: Kampeerplek en Selfsorgeenhede

NAASTE DORP: Jansenville (22 km)

STREEK: Hantam-Karoo

PROVINSIE: Oos-Kaap

GPS: S30,99276: E25,00378

TARIEWE VANAF: R380,00

- Braaigeriewe by elke staanplek
- Ablusiegeriewe: skoon en netjies
- Opwasgeriewe met warm water
- 24 uur-sekuriteit
- Kleinwild op terrein
- Dam vir swem, kanoritte en visvang
- Stap- en fietsryroetes
- Perdry

(B)

WONDERVELD

Luukse Boomhuiservaring

Kom span uit in een van ons 12 unieke boomhuise en ontsnap van die besige stad.

Lapa, kroeg en rotspoele.

Bewonder die wildlewe en natuurskoon vanaf jou boomhuisbalkon.

Geniet begeleide wildritte.

Vanaf R2 845 p.p.p.n.

Driegangmaaltyd en ontbyt ingesluit

Geleë in die Jakkalsbos Privaat Natuureservaat naby Wolwefontein in die Oos-Kaap

Tel: 083 306 6451 · 048 786 5210

info@jakkalsbos.co.za · www.wolwevermaak.co.za

VRAAG 7 RESENSIE

Jy werk as vryskutjoernalis vir *Weg!* en het onlangs 'n paar dae by **een** van die twee vakansieplekke (vorige bladsy) deurgebring. Ongelukkig was dit alles behalwe die ervaring waarvoor jy gehoop het.

Skryf 'n resensie oor A of B.

Belangrik:

- Gee aan jou resensie 'n prikkelende titel.
- Beskryf twee foto's wat ingesluit sal word om jou resensie te motiveer. Elkeen van jou beskrywings moet tussen 15 en 20 woorde lank wees. (Jy hoef dus niks te teken nie!)
- Die toon en styl moet jou teikenmark oortuigend betrek.
- Jou resensie moet ongeveer 250 woorde beslaan (insluitend die beskrywings van jou foto's). Dui die woordtal onder jou teks aan.

[20]**OF****VRAAG 8 PROMOSIEKOPIE**

Jy werk as promosiebestuurder by Kamp en Kuier-toerisme wat verblyf vir vakansieplekke in die aanlynweergawe van *Weg!* adverteer.

Skryf die promosiekopie van A of B.

Belangrik:

- Gee aan jou promosie 'n prikkelende titel.
- Beskryf twee foto's of grafika wat saam met jou promosie gepubliseer sal word. Elkeen van jou beskrywings moet tussen 15 en 20 woorde lank wees. (Jy hoef dus niks te teken nie!)
- Die toon en styl moet jou teikenmark oortuigend betrek.
- Jou promosiekopie moet ongeveer 250 woorde beslaan (insluitend die beskrywings van jou foto's of grafika). Dui die woordtal onder jou teks aan.

[20]

40 punte

Totaal: 100 punte